

V Bruseli 13. mája 2019
(OR. fr)

9103/19

COAFR 92
CFSP/PESC 356
CSDP/PSDC 230
DEVGEN 98
COHOM 56
COHAFA 42

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	9102/19
Predmet:	Región Sahel – závery Rady (13. mája 2019)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o regióne Sahel prijaté na 3 688. zasadnutí Rady 13. mája 2019.

Závery Rady o regióne Sahel

1. Európska únia (EÚ) vyjadruje podporu orgánom a obyvateľom regiónu Sahel, ktorí naďalej čelia rôznym výzvam: (i) politickým, najmä závažným nedostatkom v oblasti správy vecí verejných, právneho štátu a ochrany ľudských práv; (ii) bezpečnostným, a to v súvislosti s rozšírením teroristickej hrozby, extrémistického násillia a organizovanej trestnej činnosti vrátane obchodovania s ľuďmi, pričom zmena klímy má negatívny vplyv na prírodné zdroje a podporuje miestne konflikty; (iii) v oblasti rozvoja, a to v súvislosti s endemickou chudobou, silnou demografickou dynamikou a slabou sociálno-ekonomickou súdržnosťou; (iv) uvedené faktory prispievajú k zvyšovaniu potravinovej neistoty, nárastu migračného tlaku a zhoršeniu humanitárnej situácie. Práve v tomto kontexte došlo v niekoľkých krajinách regiónu k výraznému obnoveniu konfliktov medzi komunitami. Za riešenie týchto výziev a nedostatkov sú v prvom rade zodpovedné sahelské štáty. Medzinárodné spoločenstvo ich podporuje v ich úsilí.

2. Sahel je pre EÚ a jej členské štáty strategickou prioritou. Potvrďuje to aj stretnutie ministrov zahraničných vecí a ministrov obrany 28 členských štátov EÚ a piatich členských štátov skupiny G5 Sahel, ktoré sa uskutoční 14. mája 2019 počas zasadnutia Rady pre zahraničné veci. V rámci stáleho politického dialógu a integrovaného prístupu zameraného na prepojenie medzi rozvojom a bezpečnosťou a na základe stratégie EÚ pre bezpečnosť a rozvoj v regióne Sahel a jej regionálneho akčného plánu, ako aj na základe piatich pilierov akčného plánu, ktorý bol prijatý na samite vo Vallette v roku 2015, sa využívajú všetky nástroje európskej vonkajšej činnosti. EÚ preto podporuje samostatne každú z piatich krajín spojených v rámci skupiny G5 Sahel, ako aj ich úsilie o spoluprácu. EÚ a jej členské štáty sú hlavnými partnermi tohto regiónu, pričom v rokoch 2014 až 2020 zmobilizovali viac ako 8 miliárd EUR v rámci rozvojovej pomoci pre národné a regionálne programy, a to najmä prostredníctvom núdzového trustového fondu. EÚ a jej členské štáty tiež podporujú bezpečnosť v regióne Sahel s veľmi významnými ľudskými a materiálnymi zdrojmi najmä prostredníctvom misií v rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP) – EUTM Mali, EUCAP Sahel Mali a EUCAP Sahel Niger, prostredníctvom účasti na misii OSN MINUSMA, prostredníctvom francúzskej operácie Barkhane, ktorú podporujú iné členské štáty, a v kontexte mnohých dvojstranných záväzkov.
3. EÚ opätovne potvrdzuje svoj záväzok voči skupine G5 Sahel v súlade s rezolúciou Bezpečnostnej rady OSN č. 2391 a pripomína významnú podporu, ktorú poskytuje na zriadenie jej riadiacich štruktúr, sfunkčnenie spoločných ozbrojených síl (FCG5S) a realizáciu Programu prioritných investícií skupiny G5 Sahel a jej núdzového programu s podporou Sahelskej aliancie a iných darcov. Víta obnovenie operácií ozbrojených síl FCG5S a vyzýva na zintenzívnenie ich úsilia. Rok po konferencii na vysokej úrovni o regióne Sahel, ktorá sa konala 23. februára 2018 v Bruseli, sa EÚ a jej členské štáty zaväzujú použiť sumu 147 miliónov EUR, ktorá už bola vyčlenená pre tieto ozbrojené sily.

4. EÚ však zostáva vážne znepokojená nárastom teroristického násilia, ako aj medzikomunitného násilia v Mali a Burkiné Faso. Vyzýva príslušné orgány, aby začali alebo urýchlili náležité vyšetrovania, vrátane vyšetrovaní sexuálneho a rodovo motivovaného násilia, s cieľom určiť priamu a nepriamu zodpovednosť všetkých aktérov, zabrániť beztrestnosti a informovať občanov o pokroku v tomto ohľade. Vyzýva tiež vlády, aby rozpustili a odzbrojili všetky milície pôsobiace na ich území a aby v dotknutých regiónoch spustili ambiciózny a inkluzívny politický proces zameraný na dialóg a zmierenie s cieľom vyriešiť problémy spojené so sociálnou súdržnosťou a dôverou, najmä medzi obyvateľstvom a ozbrojenými silami. V tejto súvislosti vyzýva bezpečnostné a ozbrojené sily, aby išli príkladom v súvislosti s dodržiavaním ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva, ako aj na prijatie justičných opatrení v prípadoch porušenia týchto práv. Je potrebné zabezpečiť predchádzanie náboru a využívaniu detských vojakov a bojovať proti tomuto javu a zároveň je potrebné opätovne začleňovať detských vojakov do spoločnosti. EÚ nabáda skupinu G5 Sahel a jej jednotlivé členské štáty, aby sa prioritne venovali najkritickejším oblastiam nestability bez toho, aby zanedbávali stabilné oblasti, a aby integrovaným spôsobom riešili základné príčiny chýbajúcej bezpečnosti s cieľom predchádzať násiliu a plniť potreby a túžby obyvateľstva vrátane žien a mladých ľudí.

5. EÚ zdôrazňuje význam rozsiahlych reforiem, ktoré musia uskutočniť vlády krajín skupiny G5 Sahel s cieľom zabezpečiť udržateľný mier, bezpečnosť a prosperitu. V tejto súvislosti sú na jednej strane kľúčové inkluzívna správa vecí verejných na celoštátnej a miestnej úrovni, skutočná decentralizácia, najmä opätovné poskytovanie verejných služieb vrátane prístupu k vzdelaniu – najmä pre dievčatá a ženy, opätovné otvorenie škôl, prístup k spravodlivosti pre všetkých, boj proti korupcii a dobrá správa vecí verejných. Na druhej strane je nutná reforma sektora bezpečnosti s cieľom posilniť bezpečnosť a zastaviť násilie páchané na civilnom obyvateľstve. Je potrebné zabezpečiť spravodlivejšie hospodárske príležitosti, dodržiavanie práv a posilnenie postavenia žien a dievčat, ochranu a integráciu zraniteľných skupín obyvateľstva a rovnaký prístup k verejným službám vrátane prístupu k zdravotnej starostlivosti v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia. Napokon je v záujme inkluzívneho a udržateľného hospodárskeho rozvoja tiež nevyhnutné zaistiť spravodlivý prístup k prírodným zdrojom, primerané opatrenia reagujúce na zmenu klímy a životného prostredia a priaznivejšie prostredie pre podnikanie a investície. EÚ takisto zdôrazňuje dôležitosť plnej účasti mladých ľudí, žien a občianskej spoločnosti na mierovom procese a na predchádzaní konfliktom, a to tak vo všeobecnosti, ako aj na miestnej úrovni. Je to nevyhnutné pre mier a udržateľný rozvoj v regióne Sahel. EÚ nabáda skupinu G5 Sahel, aby do všetkých svojich činností začleňovala rodové hľadisko.

6. EÚ vyzýva štáty skupiny G5 Sahel, aby znásobili, urýchlili a prehĺbili svoje úsilie v oblasti regionálnej spolupráce, najmä tým, že stálemu sekretariátu poskytnú prostriedky na plnenie jeho úloh, a aby zintenzívnili svoju mobilizáciu v záujme plného sfunkčnenia spoločných ozbrojených síl a okamžitého vykonávania PIP v najzraniteľnejších oblastiach. Opätovne zdôrazňuje nevyhnutnosť účinného vykonávania rámca pre dodržiavanie ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva zo strany FCG5S a ich členských štátov a potrebu vytvoriť skutočnú policajnú zložku na podporu spoločných ozbrojených síl s cieľom zabezpečiť účinné prepojenie medzi spoločnými ozbrojenými silami a vnútroštátnymi systémami trestného súdnictva. EÚ v tejto súvislosti víta druhú konferenciu o posilnení väzieb medzi bezpečnosťou, spravodlivosťou a rozvojom v priestore G5 Sahel, ktorá sa uskutočnila 21. januára v Niamey.
7. Vzhľadom na zhoršujúcu sa bezpečnostnú situáciu v regióne, ku ktorej ďalej prispela nestabilita v susedných krajinách, EÚ pripomína, že všetci aktéri – národné vlády krajín G5 Sahel, skupina G5 Sahel, spoločenstvo ECOWAS a susedné krajiny, Africká únia a Organizácia Spojených národov – nesú zodpovednosť za mobilizáciu svojich zdrojov v rámci koherentného a komplexného prístupu k stabilizácii, ktorý umožní návrat bezpečnosti a rozvoja. EÚ v tejto súvislosti víta úsilie vlád krajín Sahelu a vnútroštátnych a medzinárodných aktérov, ako aj koordinačnú úlohu OSN. Zdôrazňuje kľúčovú úlohu misie MINUSMA pre stabilitu, mier a zmierenie v Mali vrátane jej činností na severe a v strede krajiny, najmä jej úloh súvisiacich s podporou obnovenia činnosti štátnych orgánov, ochranou všetkých civilistov bez diskriminácie, podporou opätovného poskytovania základných služieb a dobrých služieb v záujme malijského politického procesu, ktorý je naliehavo potrebné dokončiť, ako aj jej schopnosti interakcie s inými bezpečnostnými silami, a to aj prostredníctvom jej podpory FCG5S. EÚ by preto uvítala, keby Bezpečnostná rada OSN na svojom júnovom zasadnutí prijala taký mandát misie MINUSMA, ktorý umožní riešenie týchto výziev.

8. EÚ víta pokrok dosiahnutý v Mali pri vykonávaní dohody o mieri a zmierení podpísanej v júni 2015, a to aj prostredníctvom monitorovacieho výboru, ale vyzýva zainteresované strany, najmä novú malijskú vládu, aby pokračovali vo svojom úsilí a zabezpečili jeho skoré výsledky, najmä pokiaľ ide o účinnú reintegráciu bojovníkov prostredníctvom procesu odzbrojenia, demobilizácie a reintegrácie (DDR), reformu sektora bezpečnosti, napredovanie procesu decentralizácie a vytvorenie zóny rozvoja pre severné oblasti. Vyzýva najvyššie malijské orgány, aby proces revízie ústavy vykonávali inkluzívnym spôsobom, aby ústavu prijala celá malijská spoločnosť a aby mohla prispieť k návratu mieru v obnovenom Mali. EÚ zdôrazňuje význam úplného začlenenia žien, mládeže a občianskej spoločnosti do vykonávania dohody.
9. Rastúca neistota prispieva k zhoršovaniu humanitárnej situácie. Vysídľovanie v dôsledku násilia iba zhoršuje ťažkosti spojené s opakujúcimi sa potravinovými a výživovými krízami a zvyšuje potrebu ochrany ľudí v zraniteľnej situácii, najmä detí, žien a osôb so zdravotným postihnutím. V situácii, keď reakcia na núdzové situácie zostáva nedostatočne financovaná, EÚ ako významný humanitárny darca, ktorý za posledné dva roky vyčlenil viac ako 250 miliónov EUR pre obyvateľstvo krajín skupiny G5 Sahel, vyzýva tieto krajiny, aby zintenzívnili svoje úsilie s cieľom zabrániť ďalšiemu vysídľovaniu a zabezpečiť obyvateľstvu postihnutému konfliktmi a násilím prístup k základným službám. EÚ bude toto obyvateľstvo naďalej podporovať.

10. EÚ bude naďalej považovať región Sahel za prioritu a prijímať vhodné iniciatívy, pričom bude naďalej pozorne sledovať zapojenie svojich partnerov a účinnosť prijímaných opatrení. EÚ pripomína svoje odhodlanie podporovať návrat fungujúceho štátu a poskytovania základných služieb, stabilizáciu okrajových oblastí, boj proti obchodovaniu s ľuďmi, napríklad prostredníctvom projektu GAR-SI Sahel, a všetky iniciatívy na dialóg a zmierenie. Je tiež pripravená naďalej podporovať potrebnú reformu bezpečnostných a obranných síl krajín skupiny G5 Sahel a ďalší rozvoj ich kapacít na základe miestnych stratégií, ako aj ich opätovné nasadzovanie, pričom sa využijú najmä existujúce misie SBOP v Mali a Nigeri v súlade s ich mandátom. Avšak zdôrazňuje, že podpora EÚ môže byť účinná len vtedy, ak je sprevádzaná značným úsilím krajín skupiny G5 Sahel o zlepšenie správy vecí verejných, rozvoja a bezpečnosti v regióne ako celku. EÚ bude naďalej pozorne monitorovať situáciu a v prípade potreby určí potrebné úpravy pri vykonávaní prebiehajúcich opatrení, a to na základe konkrétného pokroku, najmä so zreteľom na výročné ministerské stretnutie skupiny G5 Sahel a vysokej predstaviteľky v Ouagadougou v júli 2019.
-